

Nastavni predmet:	Ugradbeni računalni sustavi
Vježba: 12	Arduino – Bluetooth komunikacija
Cilj vježbe:	Konfigurirati Bluetooth modul pomoću AT naredbi. Pomoću Bluetooth modula i Android aplikacije upravljati LED diodom, relejom, prikazati poruku s Android aplikacije na LCD zaslonu, te prikazati A/D vrijednost s potencijometra na Android aplikaciji. Kreirati vlastitu Android aplikaciju.

Upute za izradu pripreme za vježbu:

Budući da je mikroupravljač računalo na čipu koji se programira kako bi upravljao priključenim vanjskim elektroničkim komponentama, priprema za vježbu se sastoji od dva dijela:

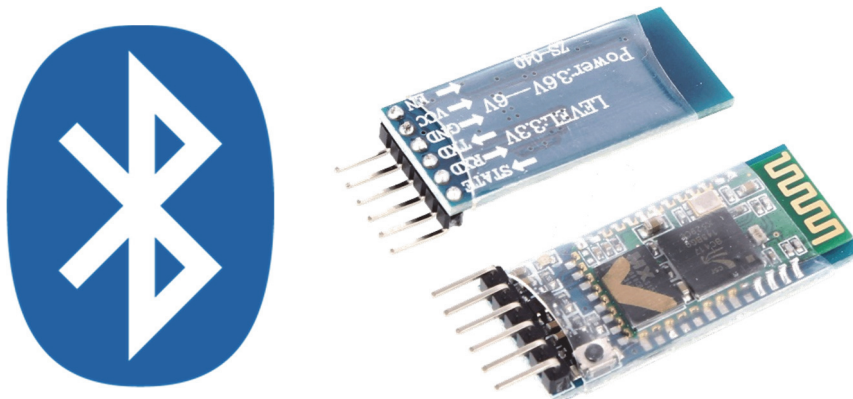
1. **Opis elektroničkih komponenti koje će se koristiti na LV** – proučiti tekst u nastavku, proanalizirati i u bilježnicu ispisati najvažnije informacije za elektroničke komponente.
2. **Opis naredbi korištenih u LV** – proanalizirati programski kod za sve zadatke, ispisati nove naredbe i funkcije, objasniti njihovu namjenu i argumente. Ako ne možeš pronaći sve informacije u kodu priloženih zadataka, posluži se internetom npr. www.arduino.cc ...

Upute za izradu vježbe:

- Svaki zadatak treba prije prevođenja (eng. compile) pohraniti u napravljeni folder na Desktopu, tako da, u slučaju pogreške (HW, SW) imaš sačuvan kod.
- Na kraju LV, sve zadatke spremi na USB ili pošalji na svoj mail.
- Nazivi datoteka, zbog preglednosti, neka budu: LV01_ZAD01, LV01_ZAD02, itd.
- Vježbe se rade u paru, preporuka - jedan učenik spaja komponente, drugi piše programski kod, a na slijedećoj vježbi se uloge zamjenjuju.
- U zadacima koji zahtijevaju samostalno rješavanje, oba učenika sudjeluju u spajanju i programiranju.
- Za pojedini zadatak potrebno je u bilježnicu nacrtati električnu shemu s vidljivim oznakama korištenih pinova i vezu istih s oznakama u programskom kodu.
- Dobiveno rješenje treba komentirati, tj. dati zaključak što je novo u tom zadatku i kako je to riješeno, ukratko ispisati važniji dio koda (ne prepisivati cijeli kod) te navesti eventualne probleme i kako su isti riješeni.
- Ako su uz neki zadatak postoje pitanja, potrebno je u bilježnicu odgovoriti na ista.
- Ako u kodu postoji greška (negdje će biti namjerno stavljena) kod treba korigirati i objasniti!
- Budući da se na vježbama koriste stvarne komponente, postoji mogućnost da je neka neispravna (pregorena LED, oštećen kontakt tipkala, prekinut vodič...). Ukoliko se sklop ponaša drugačije od očekivanog, predvidjeti i tu mogućnost i pokušati zamijeniti komponentu drugom.
- Prilikom spajanja, za Vcc (+5V) koristi crveni vodič, a za GND (-) crni vodič. Za ostale signale koristiti ostale boje.
- Za zadatke koje nisi stigao odraditi na vježbi, treba kod kuće razmisliti kako bi ih riješio
- Po završetku izvođenja vježbe, na temelju odrađene pripreme te riješenih zadataka, očekuje se da učenik zna odgovoriti na pitanja na kraju ovih materijala.
- Pregledavanje priprema i provjeravanje znanja bit će na svakoj LV, uključujući i prethodne vježbe

Bluetooth komunikacija i HC-05 Bluetooth modul

Bluetooth modul HC-05 omogućuje bežičnu komunikaciju između dva uređaja. Veza se ostvaruje preko radio valova frekvencije 2,4 GHz putem Bluetooth protokola. Za povezivanje na Arduino, modul HC-05 koristi serijsku komunikaciju i spaja se preko Rx i Tx pinova.

Slika 1. Bluetooth Logotip i HC-05 Bluetooth modul

Iako HC-05 modul dolazi s predefiniranim postavkama (brzina komunikacije 38400 bauda, naziv modula HC-05 i lozinkom „1234“, na laboratorijskim vježbama je zbog većeg broja jednakih modula potrebno promijeniti standardne postavke.

Da bi mogli **promijeniti postavke**, potrebno je **HC-05 pokrenuti u AT konfiguracijskom modu rada**. Za komunikaciju (prijenos naredbi i informacija) potrebno je na Arduino upisati program **HC_05.ino** (Zadatak 1). Taj program služi samo za podešavanje modula. Kad se završi s podešavanjem, na Arduino se upisuje program koji će izvršavati zadani zadatak (Zadatak 2).

AT naredbe koriste se za upravljanje i podešavanje različitih vrsta modema. **Modemi** su uređaji koji služe za komunikaciju između dva računala. Naziv Modem dolazi od riječi **MOD**ulacija/**DEM**odulacija. U vrijeme pojave modema, komunikacija se odvijala putem analognih (telefonskih) linija, pa se digitalni signal iz računala pretvarao u analogni signal radi prijenosa podataka, a potom opet iz analognog u digitalni. Modemi mogu biti žičane ili bežične varijante.

AT je skraćenica od **Attention**. Ove naredbe razvio je Denis Hayes za upravljanje Hayes Smartmodem 300 bauda još davne 1981. godine. AT naredbe sastoje se od kratkih tekstualnih nizova, koji se mogu kombinirati, a pomoću njih se pokreće primjerice akcija dizanja slušalice, biranja broja, završetka razgovora i spuštanja slušalice, podešavanje parametara komunikacije i sl.

Primjeri AT naredbi:

AT <enter> - provjeravanje li aktivna komunikacija s modulom

ATA <enter> - naredba za javljanje na poziv

ATD123456789<enter> - zove upisani broj telefona (123456789)

ATP <enter> - postavlja pulsno biranje

ATT <enter> - postavlja tonsko biranje

Većina današnjih modema koristi Hayesove AT naredbe. AT naredbe mogu se koristiti za podešavanje različitih informacija i servisa:

1. Informacije i konfiguracija vezane uz mobilne uređaje ili modem i SIM kartice
2. SMS servisi

3. MMS servisi
4. Fax uređaji
5. Podatkovna i glasovna veza preko mobilne mreže

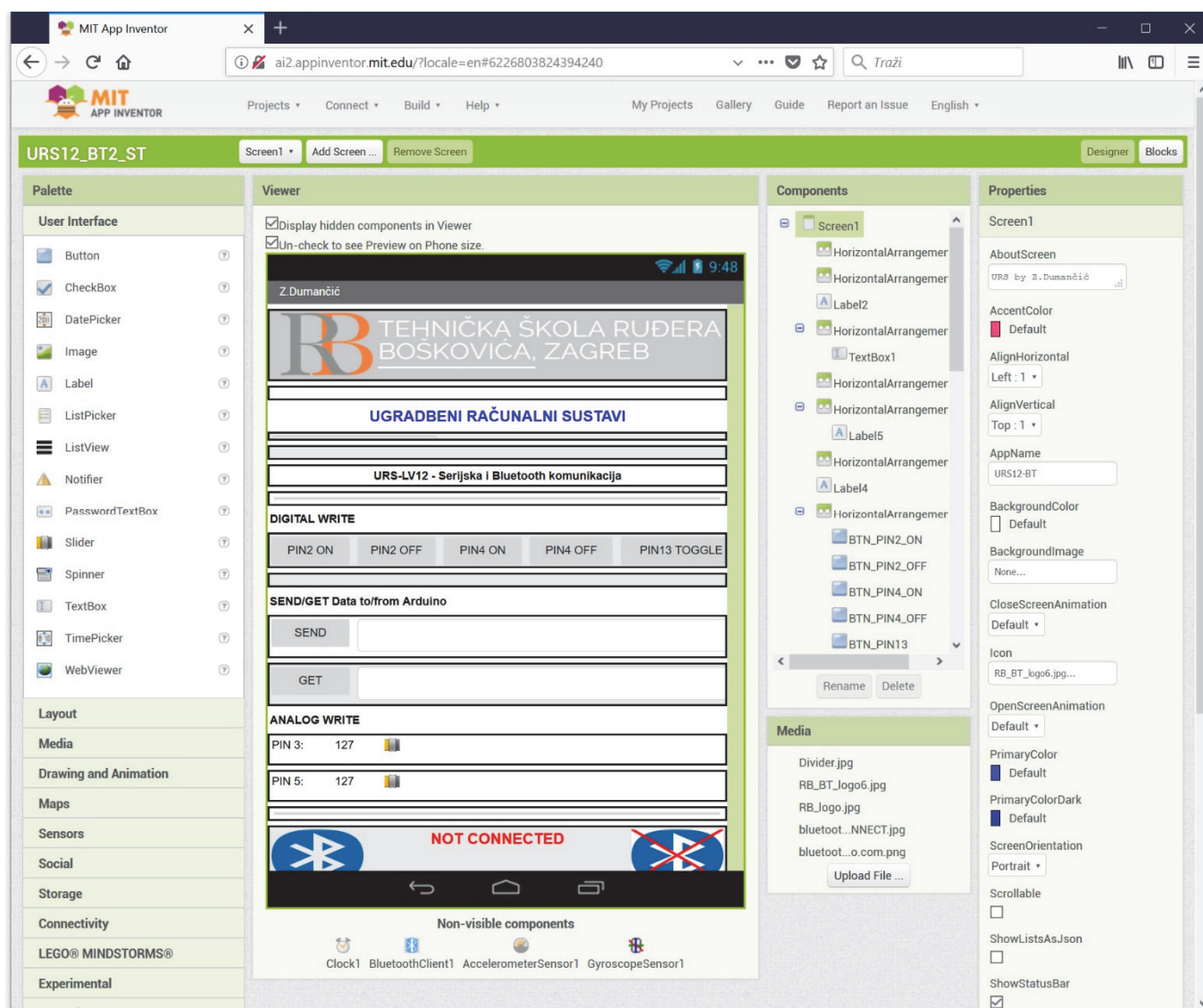
Hayesov niz naredbi naziva se osnovni niz naredbi (Basic commands), dok naredbe specifične za GSM, BT i sl. se zovu prošireni niz naredbi (Extended AT commands).

MIT App Inventor (www.appinventor.mit.edu)

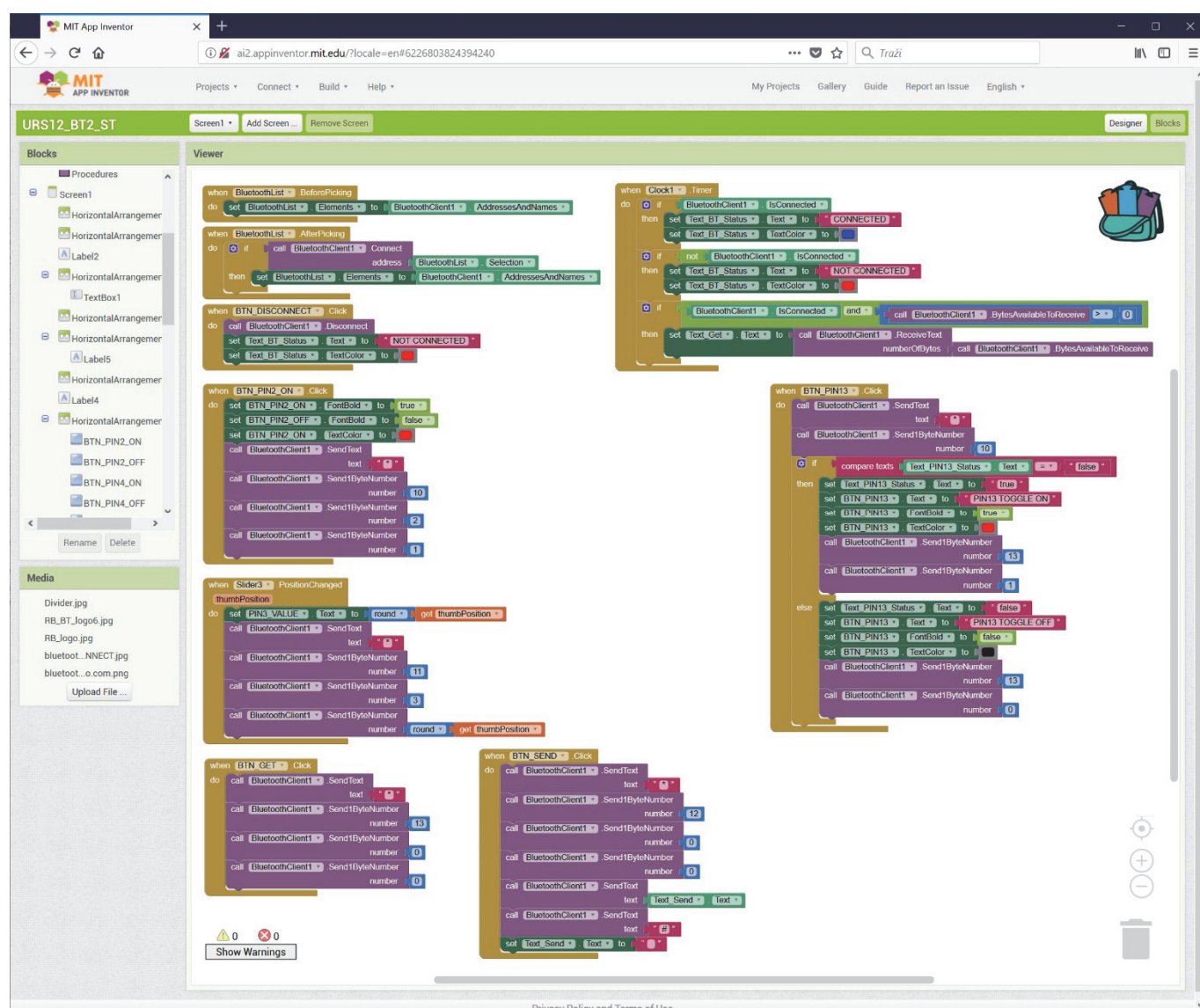
MIT App Inventor je *cloud-based* aplikacija za jednostavno stvaranje mobilnih aplikacija za Android. Aplikacija se stvara tako da se pojedini elementi – kontrole (labele, gumbi, klizači, padajući izbornici,...) postavljaju na željeno mjesto na zaslonu, a potom se za njih piše pozadinski kod koji određuje što će koja kontrola raditi.

Elementi se postavljaju na zaslon u **Designer modu**, a programiranje se bazira na blokovnom sustavu gdje jedan blok predstavlja jednu naredbu. Blokovi se povlače i vizualno sastavljaju kao **puzzle**. To se može vidjeti u **Blocks modu**.

Detaljnije upute se mogu potražiti na web stranici pod literatura [3] i [4].

Slika 2. Designer mod aplikacije MIT APP inventor

Slika 3. Blocks mod aplikacije MIT APP inventor

NAPOMENA: Na laboratorijskim vježbama iz predmeta Ugradbeni računalni sustavi koristi se MIT App Inventor aplikacija jer je relativno jednostavna za početnike koji se nisu susretali s programiranjem aplikacija za Android. Cilj ovog predmeta nije edukacija programiranja Android aplikacija, nego što jednostavnije kreiranje aplikacije radi usvajanja znanja serijske i Bluetooth komunikacije. Napredniji programeri mogu Aplikaciju napraviti u Android studio (<https://developer.android.com/studio>) ili sličnoj aplikaciji.

Zadatak 1. Na Arduino učitaj program **HC_05.ino** koji će omogućiti komunikaciju s HC-05 modulom i podešavanje modula pomoću AT naredbi. Nakon što pročitaš cjelokupne upute u nastavku, poveži HC-05 Bluetooth modul prema shemi ispod. Navedenom procedurom promijeni ime BT modula u skladu s nazivom računala, npr. BT_WS_01, te promijeni lozinku.

Kòd zadatka

```
/*
AUTHOR: Hazim Bitar (techbitar)
DATE: Aug 29, 2013
LICENSE: Public domain (use at your own risk)
CONTACT: techbitar at gmail dot com (techbitar.com)
Program se može preuzeti na web stranici pod literatura [1].
*/

#include <SoftwareSerial.h>

SoftwareSerial BTSerial(10, 11); // RX | TX

void setup()
{
    pinMode(9, OUTPUT); // this pin will pull the HC-05 pin 34 (key pin
                        // or EN pin) HIGH to switch module to AT mode
    digitalWrite(9, HIGH);
    Serial.begin(9600);
    Serial.println("Enter AT commands:");
    BTSerial.begin(38400); // HC-05 default speed in AT command mode
}

void loop()
{
    // Keep reading from HC-05 and send to Arduino Serial Monitor
    if (BTSerial.available())
        Serial.write(BTSerial.read());

    // Keep reading from Arduino Serial Monitor and send to HC-05
    if (Serial.available())
        BTSerial.write(Serial.read());
}
```

Program **HC_05.ino** radi dvije stvari:

1. Preuzima AT naredbu koju ćete utipkati u Serial monitor i šalje ju na HC-05 modul
2. Program čita izlaz s HC-05 modula, i prikazuje ga na Serial monitoru (može se koristiti i neki drugi terminal emulator, npr. Tera term)

Arduino će komunicirati s HC-05 koristeći softverski emulirani serijski port na pinovima 10 (Rx) i 11 (Tx) koristeći biblioteku SoftwareSerial.h, dok se komunikacija sa Serial monitorom odvija preko standardnog hardverskog serijskog porta na pinovima 0 i 1 (Rx i Tx).

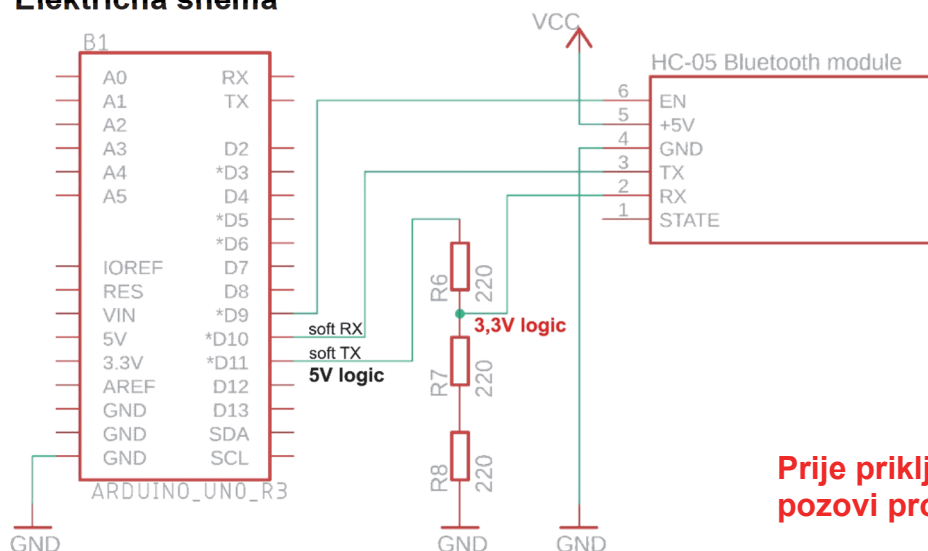
Da bi HC-05 postavili u AT komandni mod, potrebno je nožicu Key (EN) spojiti na visoku razinu (+5V), ali uz određenu proceduru koja će biti dana u nastavku. U komandnom modu, HC-05 komunicira brzinom 38400 bauda.

Za ulazak u komandni mod slijedite slijedeće korake:

1. Povežite HC-05 modul prema priloženoj shemi

VAŽNO: RX pin na HC-05 Bluetooth modulu koristi 3,3V digitalnu razinu, pa je prilikom povezivanja na pin Arduino UNO potrebno ugraditi naponsko djelilo koje spušta napon s 5V na 3,3V !!! Ostali pinovi su TTL kompatibilni (5V).

Električna shema

Raspored pinova:

Arduino UNO Pin	HC-05 Bluetooth modul
9	Key (EN)
10	TXD
11	RXD (3.3V !!!)
5V	VCC
GND	GND
Nije spojeno	STATE

Prije priključenja Arduino na napon pozovi profesora da pregleda spoj!

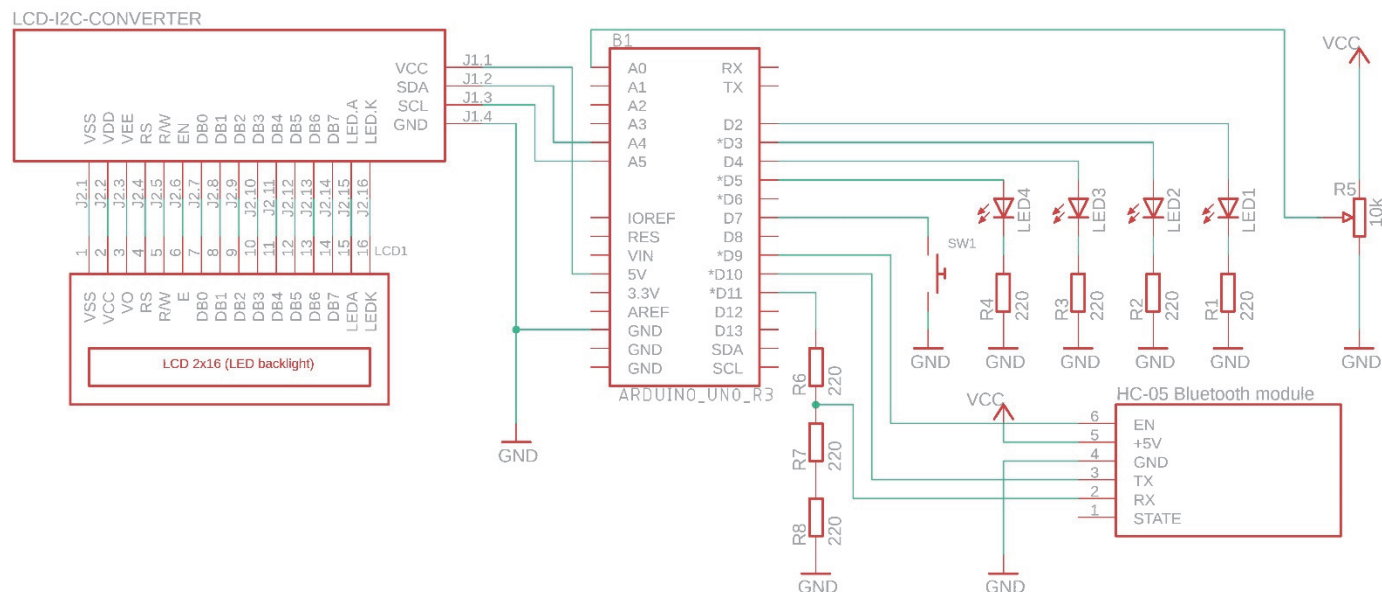
1. PRIJE NEGO POVEŽETE ARDUINO NA USB, odspojite crveni vodič - VCC (napajanje) s HC-05 modula, kako ne bi dobivao napajanje od Arduino. Ostali vodiči trebaju ostati spojeni.
2. Sad povežite Arduino na USB port računala
3. Provjerite da BT modul nije uparen s niti jednim BT uređajem
4. Pritisnite tipku na BT modulu i držite ju pritisnutom
5. Sada povežite 5V s Arduino na VCC od HC-05 modula (crveni vodič) uz pritisnutu tipku na HC-05 modulu
6. LED dioda HC-05 modula će se paliti i gasiti u intervalima od približno 2 sekunde. To označava da je modul u AT komandnom modu, spreman za prihvaćanje naredbi i podešavanje postavki.
7. Otvorite Serial monitor, podesite brzinu prijenosa te podesite „Both NL & CR“
8. Kako bi provjerili da je sve u redu, utipkajte AT i pritisnite SEND. Trebali bi dobiti poruku OK. U suprotnom provjerite ožičenje.

U nastavku se nalaze nekoliko interesantnih AT naredbi:

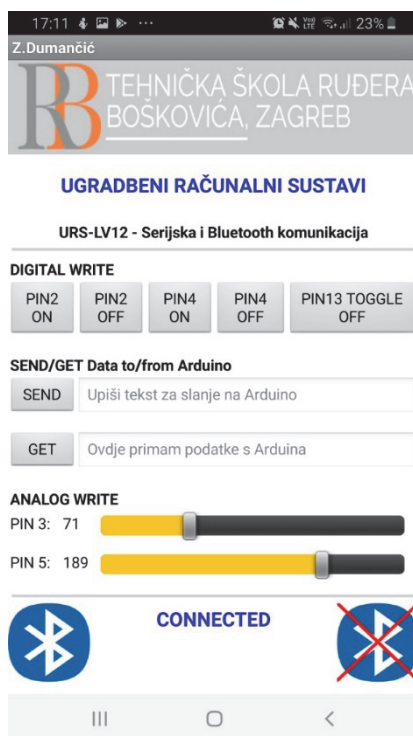
- a) Vraćanje HC-05 na standardne postavke: **AT+ORGL**
  - b) Dobivanje informacije o verziji HC-05 modula: **AT+VERSION?**
  - c) Za promjenu imena iz standardnog HC-05 u BT_WS_01 utipkati: **AT+NAME=BT_WS_01**
  - d) Za promjenu pristupnog pina iz standardnog 1234 u npr. 4321 utipkati: **AT+PSWD=4321**
  - e) Za promjenu brzine komunikacije HC-05 sa standardne 9600 na 115200, 1 stop bit, 0 parity utipkati: **AT+UART=115200,1,0**
9. Nakon što podesite željene postavke, odspojite napajanje Arduino (USB) i ponovo priključiti napajanje. Na taj način će se HC-05 pokrenuti u normalnom moda rada.

Zadatak 2. Proširi spoj iz prethodnog zadatka u skladu s električnom shemom. Potrebno je dodati 4 LED diode, tipkalo, potencijometar i LCD zaslon.

Električna shema

Zadatak 3. Iz repozitorija preuzmi „URS12_BT.apk“ i instaliraj na Android mobitel. To je gotova i potpuno funkcionalna aplikacija za testiranje koda iz zadatka 4.

Zadatak 4. Koristeći program u nastavku potrebno je pripremiti Arduino za prihvatanje informacija sa HC-05 Bluetooth modula i upravljanje priključenim komponentama (dijelove programa moguće je kopirati iz prethodne vježbe „URS-LV11 - Serijska komunikacija.pdf“ . Provjeri kod i po potrebi prepravi.

Kod zadatka

/*
Neki dijelovi koda preuzeti iz:

```
PROJECT: ArduDroid
PROGRAMMER: Hazim Bitar (techbitar at gmail dot com)
DATE: Oct 31, 2013
FILE: ardudroid.ino
LICENSE: Public domain
*/

#define START_CMD_CHAR '*'
#define END_CMD_CHAR '#'
#define DIV_CMD_CHAR '|'

#define CMD_DIGITALWRITE 10
#define CMD_ANALOGWRITE 11
#define CMD_TEXT 12
#define CMD_SEND 13

#define PIN_HIGH 1
#define PIN_LOW 0

#include <JC_Button.h>           // https://github.com/JChristensen/JC_Button
const byte pin_SW1 = 7;
Button myButton(pin_SW1);      // kreiranje objekta myButton

int PIN_POT_A0 = A0;
int nPOT_A0_value = 0;

#include <SoftwareSerial.h>
SoftwareSerial BTSerial(10, 11); // Software RX | TX

String inText;

#include <Wire.h>
#include <LiquidCrystal_I2C.h>
LiquidCrystal_I2C lcd(0x3f, 16, 2);

void setup()
{
    Serial.begin(9600);          // inicijalizacija HARDVERSKE serijske komunikacije
                                // za ispis na Serial monitor
    BTSerial.begin(38400);       // inicijalizacija SOFTVERSKE serijske komunikacije
                                // za komunikaciju s BT modulom preko pinova 10 i 11
    myButton.begin();            // inicijalizacija objekta myButton

    pinMode(2, OUTPUT);          // pin 2 za LED izlazni
    pinMode(3, OUTPUT);          // pin 3 za LED izlazni
    pinMode(4, OUTPUT);          // pin 4 za LED izlazni
    pinMode(5, OUTPUT);          // pin 5 za LED izlazni
    pinMode(13, OUTPUT);         // pin 13 za LED izlazni

    pinMode(PIN_POT_A0, INPUT);

    lcd.begin();                 // inicijaliziranje LCD-a
    lcd.backlight();             // uključivanje pozadinskog osvjetljenja LCD-a
    lcd.setCursor(0, 0);
    lcd.print("Cekam tekst...");

    Serial.print("Start...\n");
```



```
}

void loop()
{
    static bool ledState;          // varijabla koja sadrži stanje LED
    myButton.read();               // čitanje stanja tipkala

    nPOT_A0_value = analogRead(PIN_POT_A0);

    if (myButton.wasPressed())     // ako je tipkalo bilo jednom pritisnuto
    {
        ledState = !ledState;
        digitalWrite(13, ledState);
        BTSerial.print(nPOT_A0_value);    // Slanje vrijednosti na SOFTVERSKI
                                           // serijski port 10(RX) 11(TX)
    }

    BTSerial.flush();              // čeka dovršetak primanja znaka na serijski spremnik

    if (BTSerial.available() < 1) return; // čekam podatke sa softverskog
                                           // serijskog porta

    char start_flag = " ";
    int ard_command = 0;
    int pin_num = 0;
    int pin_value = 0;

    //ard_command = Serial.parseInt(); // čita 1. vrijednost (naredba)
    //pin_num = Serial.parseInt();      // čita 2. vrijednost (PIN)
    //pin_value = Serial.parseInt();    // čita 3. vrijednost (vrijednost)

    start_flag = BTSerial.read(); // čita jedan znak iz serijskog spremnika
    delay(20);

    ard_command = BTSerial.read(); // čita 1. vrijednost (naredba)
    delay(20);
    pin_num = BTSerial.read();      // čita 2. vrijednost (PIN)
    delay(20);
    pin_value = BTSerial.read();    // čita 3. vrijednost (vrijednost)

    Serial.print("start flag\t");
    Serial.print(start_flag);

    Serial.print("\tard_command\t");
    Serial.print(ard_command);

    Serial.print("\tpin_num\t");
    Serial.print(pin_num);

    Serial.print("\tpin_value\t");
    Serial.print(pin_value);

    Serial.print("\n");

    if (start_flag != START_CMD_CHAR) return; // ako znak nije oznaka za početak
                                           // komunikacije, izlaz u loop()
```

```

if (!(ard_command == 10 | ard_command == 11 | ard_command == 12 |
    ard_command == 13)) return; // provjera naredbe

if (ard_command == CMD_DIGITALWRITE) {
    Serial.println("CMD_DIGITALWRITE");
    if (!(pin_num == 2 | pin_num == 4 | pin_num == 13)) return; // provjera
                                                                // pina

    if (pin_value == PIN_LOW) pin_value = LOW;
    else if (pin_value == PIN_HIGH) pin_value = HIGH;
    else return; // za bilo koju drugu primljenu vrijednost
                // vrati se petlji loop()

    digitalWrite(pin_num, pin_value);

    return;
}

if (ard_command == CMD_ANALOGWRITE) {
    Serial.println("CMD_ANALOGWRITE");
    if (!(pin_num == 3 | pin_num == 5)) return // provjera primljenog pina
    pin_value = constrain(pin_value, 0, 255); // ograničava primljenu
                                            // vrijednost u zadani
                                            // interval 0 do 255

    analogWrite(pin_num, pin_value);
    return;
}

if (ard_command == CMD_SEND) {
    Serial.println("CMD_SEND");
    nPOT_A0_value = analogRead(PIN_POT_A0);
    BTSerial.print(nPOT_A0_value); // Slanje vrijednosti na SOFTVERSKI
    return;
}

if (ard_command == CMD_TEXT) {
    Serial.println("CMD_TEXT");
    inText = ""; //clears variable for new input
    while (BTSerial.available()) {
        char c = BTSerial.read(); //prihvati jednog bajta iz spremnika
        delay(10);
        if (c == END_CMD_CHAR) { // kad primim dogovoreni znak za
                                // završetak znakovnog niza
                                // odradi slijedeće

            Serial.print("Primio string: ");
            Serial.println(inText);

            lcd.setCursor(0, 0);
            lcd.print("Primio tekst:");

            lcd.setCursor(0, 1);
            lcd.print(" ");
            lcd.setCursor(0, 1);
            lcd.print(inText);
            break;
        }
    }
    else {

```

```

        if (c != DIV_CMD_CHAR) {
            inText += c;
            delay(10);
        }
    }
}
}
}

```

Zadatak 5. Sa Google Play Store na Android mobilni uređaj instalirati **MIT AI2 Companion** aplikaciju pomoću koje je moguće povezivanje i preuzimanje aplikacije koju ćemo napraviti tijekom laboratorijske vježbe.

Zadatak 6. Pomoću Google Chrome ili Mozilla Firefox preglednika, otvoriti web stranicu MIT APP Inventor 2 i logirati se pomoću vlastitog Google računa.

Zadatak 7. Iz repozitorija preuzmi pripremljeni predložak za izradu laboratorijske vježbe „**URS12_BT_Student.aia**“. U MIT App Inventoru odabrati: **Projects → Import project (.aia) from my computer** i importiraj predložak.

U Designer modu:

- Prouči koje su sve kontrole dodane na formu (label, button, slider, textbox,...)
- Klikom na pojedinu kontrolu, prouči naziv svake kontrole u okviru Components
- Prouči svojstva svake komponente u okviru Properties

U Blocks modu:

- U okviru Blocks prouči koje su sve funkcije ponuđene za pojedinu kontrolu
- U okviru Blocks prouči koje su funkcije standardno ugrađene u MIT App inventor (Built-In), neovisno o kontrolama (Control, Logic, Math, Text,...)
- U okviru Viewer prouči postojeće blokove naredbi.

Zadatak 8. Predložak za izradu laboratorijske vježbe „**URS12_BT_Student.aia**“ nema potpunu funkcionalnost svih tipki. Doradi program tako da dodaš funkcionalnost preostalim kontrolama (tipke, klizači,...).

- Dodavanje kontrole u Designer modu i/ili dodavanje koda u Blocks modu može se u realnom vremenu pratiti na mobilnom uređaju koristeći MIT AI2 Companion aplikaciju
- Iz izbornika na vrhu prozora odabrati: **Connect → AI Companion**
- Pokrenuti **MIT AI2 Companion** aplikaciju na mobilnom telefonu i odabrati **scan QR code**

Zadatak 9. Po dovršetku izrade Android aplikacije, kompilirati aplikaciju i prenijeti instalacijsku APK datoteku na mobilni telefon. Iz izbornika na vrhu prozora odabrati: **Build → App (provide QR code for .apk)**, ili App (save .apk to my computer).

LITERATURA:

1. Wikipedia, Hayes command set, https://en.wikipedia.org/wiki/Hayes_command_set, (pregledano 09. ožujka 2019.)
2. EngineersGarage, AT Commands, GSM AT command set, Nikhil Agnihotri, <https://www.engineersgarage.com/tutorials/at-commands>, (pregledano 09. ožujka 2019.)
3. MIT App Inventor, <http://appinventor.mit.edu/>, (pregledano 09. ožujka 2019.)
4. Howtomechatronics: How To Build Custom Android App for your Arduino Project using MIT App Inventor, <https://howtomechatronics.com/tutorials/arduino/how-to-build-custom-android-app-for-your-arduino-project-using-mit-app-inventor/>, (pregledano 09. ožujka 2019.)
5. Instructables: Modify the HC-05 Bluetooth Module Defaults Using AT Commands, <http://www.instructables.com/id/Modify-The-HC-05-Bluetooth-Module-Defaults-Using-A/>, (pregledano 09. ožujka 2019.)
6. Instructables: ArduDroid: a Simple 2-Way Bluetooth-based Android Controller for Arduino, <http://www.instructables.com/id/Andruino-A-Simple-2-Way-Bluetooth-based-Android-C/>, (pregledano 09. ožujka 2019.)